

Praha dala definitivně sbohem stanici metra Olbrachtova

1.9.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

(1. 9. 2026) - Stanice metra D, která nesla pracovní název Olbrachtova, se bude jmenovat Ryšánka. O změně názvu rozhodla Rada hlavního města Prahy. Nové pojmenování ukončilo debatu, která se v uplynulém roce vedla také o tom, zda je vhodné pojmenovat nově vznikající stanici po Ivanu Olbrachtovi - spisovateli, který byl současně aktivním komunistou a členem Komunistické strany Československa. Téma otevřel Ústav pro studium totalitních režimů, který upozornil, že pojmenování nových stanic metra není pouze otázkou orientace v prostoru. Jde také o otázku toho, jaké osobnosti a jaké hodnoty se rozhodujeme prostřednictvím veřejného prostoru připomínat. ÚSTR proto v listopadu 2025 uspořádal veřejnou debatu „Stanice metra D: Olbrachtova?“, které se zúčastnili historici, zástupci Prahy, Dopravního podniku hl. m. Prahy i městské části Praha 4.

„Jsme rádi, že se o názvu stanice začalo veřejně diskutovat. Nešlo nám o vymazávání Ivana Olbrachta z českých dějin ani o zákaz jeho děl. To by bylo absurdní. Olbracht patří do našich dějin a jeho dílo je třeba studovat a interpretovat v celé jeho složitosti. Něco jiného je ale rozhodnutí, koho chceme pojmenováním nově vznikajícího veřejného prostoru každodenně připomínat. V tomto případě jsme měli možnost se svobodně rozhodnout, a to bez jakéhokoli zásahu do historické skutečnosti,“ říká ředitel ÚSTR **Ladislav Kudrna**. Právě rozlišení mezi historickým studiem osobnosti a jejím veřejným připomínáním bylo jedním z hlavních témat debaty, kterou ÚSTR inicioval. Ivan Olbracht nebyl pouze významným literátem. Ve 20. a 30. letech 20. století se aktivně angažoval v komunistickém hnutí a patřil k výrazným představitelům tehdejší československé komunistické inteligence. Po roce 1948 se jeho vztah ke komunistickému režimu stal součástí jeho veřejného obrazu.

„Když historika, spisovatele nebo politika studujeme, máme povinnost ukázat všechny podstatné stránky jeho života. Ve veřejném prostoru je ale situace jiná. Název stanice metra člověk potkává každý den, často bez jakékoli znalosti historického kontextu. Proto bychom měli velmi pečlivě zvažovat, koho tímto způsobem stavíme do veřejné paměti. Nejde o cenzuru dějin. Naopak – jde o to, abychom si byli vědomi toho, že veřejný prostor také vychovává a vytváří společenskou paměť,“ zdůrazňuje **Ladislav Kudrna**. **Ústav pro studium totalitních režimů** v souvislosti s debatou upozorňoval také na jinou možnost: novou linku metra využít k připomenutí osobností, které se v moderních českých dějinách postavily proti totalitním režimům. Nově vznikající stanice podle něj představují jedinečnou příležitost přiblížit příběhy lidí, jejichž odvaha, odpor a oběť by neměly zůstat pouze v historických publikacích a archivech.

„Metro D bude součástí každodenního života statisíců lidí. To je obrovská příležitost pro historickou paměť. Představme si, že místo jména člověka, který aktivně podporoval komunistické hnutí, můžeme připomenout někoho, kdo se proti totalitě postavil, zaplatil za to vězením, ztrátou zaměstnání, exilem nebo dokonce životem. Taková jména nejsou jen názvy na mapě. Jsou to příběhy, které mohou oslovit i člověka, který by si nikdy neotevřel historickou knihu,“ říká ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů**. Podle něj přitom není smyslem podobných debat vytvářet jednoduché dělení osobností na „dobré“ a „špatné“. Moderní dějiny jsou mnohem složitější a právě úkolem historiků je tuto složitost vysvětlovat. *„Naší ambicí není vytvářet nějaký nový seznam zakázaných nebo povolených jmen. To by bylo popření samotné podstaty historické práce. Chceme naopak vést společnost k tomu, aby se na svou minulost dívala kriticky a bez zjednodušení. Zároveň ale musíme být schopni říct, že některé hodnoty jsou pro demokratickou společnost zásadní. Odpor proti totalitě,*

*obrana svobody a lidské důstojnosti mezi ně bezpochyby patří. A pokud máme možnost tyto hodnoty promítnout i do veřejného prostoru, měli bychom o tom vážně uvažovat,” dodává **Ladislav Kudrna**.*

„Demokracie neznamená, že se na minulosti všichni shodneme. Znamená mimo jiné to, že o ní můžeme svobodně diskutovat, klást nepříjemné otázky a hledat odpovědi.“

Rozhodnutí Prahy pojmenovat stanici jako Ryšánka tak podle **Ústavu pro studium totalitních režimů** představuje především příležitost připomenout, že názvy ulic, náměstí, stanic či dalších veřejných míst nejsou neutrální. Stávají se součástí každodenního života a zároveň určují, které osobnosti a události z minulosti se dostávají do běžného povědomí. ÚSTR proto považuje za důležité, že se kolem názvu stanice metra D podařilo otevřít veřejnou debatu. Rozhodnutí o konkrétním názvu je nyní na Praze. Úkolem historiků je především poskytovat veřejnosti fakta a kontext, na jejichž základě může být takové rozhodování informované a věcné. *„Jsem přesvědčen, že právě taková debata má smysl. Demokracie neznamená, že se na minulosti všichni shodneme. Znamená mimo jiné to, že o ní můžeme svobodně diskutovat, klást nepříjemné otázky a hledat odpovědi. A jsem rád, že v případě Olbrachtovy tato diskuse proběhla veřejně. Nyní už je rozhodnuto. Pro nás je ale důležité, že jsme mohli otevřít otázku, která je mnohem širší než jeden název stanice: koho chceme jako demokratická společnost připomínat a proč,”* uzavírá ředitel ÚSTR **Ladislav Kudrna**.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

ILUSTRAČNÍ FOTO: **Dopravní podnik hl. m. Prahy**

<https://www.ustrcr.cz/praha-dala-definitivne-sbohem-stanici-metra-olbrachtova>